

Ημερομηνία και ώρα	14.04.2021, 11:00 – 13:00
Θέμα	2 ^η Διαδικτυακή Συνάντηση της Συμβουλευτικής Ομάδας Εργασίας της πλατφόρμας «Περιβάλλον - Βιώσιμη Ανάπτυξη - Κυκλική Οικονομία»
Οργανωτής	ΓΓΕΚ
Τόπος	Διαδικτυακή Συνάντηση
Τύπος αρχείου	Πρακτικά συνάντησης

Συμμετέχοντες

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	<p>Στελέχη ΓΓΕΚ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Δρ. Γυπάκης Αντώνιος (ΑΓ) (Συντονιστής ΣΟΕ) – Δρ. Χαχαμίδου Μάρα (ΜΧ) – Παπαμικρούλη Λουίζα (ΛΠ) – Δρ. Κόνιαρης Μάριος (ΜΚ) – Γογγολίδης Βασίλειος (ΒΓ) – Λιανού Μαρία (ΜΛ) – Μόσχου Παρασκευή (ΠΜ)
Μέλη της ΣΟΕ	<ul style="list-style-type: none"> – Αργυρού Έλλη, Δ/ντρια ΡΜΟ, ΤΙΤΑΝ ΑΕ – Δρ. Γεωργιάδου Κυριακή, Στέλεχος του Τμήματος Πολιτικών & Δομών Υποστήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας – Δρ. Γραμμέλης Παναγιώτης, Δ/ντης Ερευνών, Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, Ινστιτούτο Χημικών Διεργασιών και Ενεργειακών Πόρων – Καλογεράκης Νικόλαος, Καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης, Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος, Τομέας Σχεδιασμού & Ανάπτυξης Περιβαλλοντικών Διεργασιών – Λιόγκας Βασίλειος, Ειδικός σε θέματα Κυκλικής Οικονομίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή ΓΔ Περιβάλλοντος – Δρ. Μαγουλάς Αντώνιος, Δ/ντης Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών – Μαυριάς Γεώργιος, Γενικός Δ/ντής ECO-ELASTIKA Α.Ε. – Δρ. Μέξα Αλεξάνδρα, Στέλεχος του Τμήματος Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας & Επιχειρηματικών Εφαρμογών, εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας – Μπάης Αλκιβιάδης, Καθηγητής Τμ. Φυσικής της Ατμόσφαιρας, ΑΠΘ – Μπαρούτα Όλγα, Υπεύθυνη Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού, ΜΕΤΚΑ ΑΕ – Δρ. Παναγόπουλος Ανδρέας, Δ/ντής Ερευνών, Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων / Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός

	<ul style="list-style-type: none"> - Παπαγεωργίου Θωμάς, Υπεύθυνος Περιβάλλοντος Υγείας και Ασφάλειας, ANAMET A.E., Όμιλος ΒΙΟΧΑΛΚΟ - Παπαδημητρίου Ελευθερία, Καθηγήτρια Σεισμολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Γεωλογίας - Σαρηγιάννης Δημοσθένης, Καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Δ/ντής Τομέα Τεχνολογιών & Δ/ντής Εργαστηρίου Περιβαλλοντικής Μηχανικής - Χαριτοπούλου Ρόζι, Εκπρόσωπος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Λοιποί συμμετέχοντες	<p>Παρατηρητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βασίλης Κατσαντώνης, (ΣΕΒ) <p>Εκπρόσωποι του Συμβούλου (PLANET A.E.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δρ. Κωνσταντίνος Τσινίκος (ΚΤ)

1 ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

11:00-11:05	Σύνδεση με το σύστημα τηλεδιασκέψεων
11:05-11:10	Έναρξη, Δρ. Α. Γυπάκης, Προϊστάμενος Τμήμ. Σχεδιασμού και Προγραμματισμού ΓΓΕΚ
11:10-11:50	Συνοπτική παρουσίαση αποδελτιωμένων απαντήσεων επί των ερωτηματολογίων από τη Συντονίστρια της πλατφόρμας, Δρ. Α. Γυπάκης, Προϊστάμενος Τμήμ. Σχεδιασμού και Προγραμματισμού ΓΓΕΚ
11:50-12:50	Τοποθετήσεις/ Συζήτηση, Μέλη της Συμβουλευτικής
12:50-13:00	Σύνθεση, Επόμενα Βήματα, Δρ. Α. Γυπάκης, Προϊστάμενος Τμήμ. Σχεδιασμού και Προγραμματισμού ΓΓΕΚ

2 ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ/ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1 1ο Μέρος: Καλωσόρισμα και οριζόντιες κατευθύνσεις

Η διαδικτυακή συνάντηση ξεκίνησε με σύντομο χαιρετισμό από τον Δρ. Α. Γυπάκη, συντονιστή της ΣΟΕ του τομέα «Περιβάλλον - Βιώσιμη Ανάπτυξη - Κυκλική Οικονομία» προς όλους τους συμμετέχοντες της ΣΟΕ, τονίζοντας ότι ο στόχος της 2ης συνάντησης της ΣΟΕ είναι η αποτύπωση και συζήτηση των σημείων επί των οποίων υπάρχει μια πρώτη συμφωνία βάσει των απαντήσεων των μελών της ΣΟΕ στο ερωτηματολόγιο. Τα στοιχεία αυτά θα αποτελέσουν μέρος ενός συναινετικού κειμένου όπου και θα αποτυπώνονται οι προτεραιότητες του τομέα και θα αποτελέσει τη βάση προς την πλατφόρμα «Περιβάλλον - Βιώσιμη Ανάπτυξη - Κυκλική Οικονομία» για την ανοιχτή διαβούλευση και μέρος του περιεχομένου της νέας Στρατηγικής για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027. Σε αυτή τη φάση σχεδιασμού της Στρατηγικής ο στόχος της ΣΟΕ θα επικεντρωθεί στο 2ο επίπεδο εξειδίκευσης, δηλαδή στις περιοχές παρέμβασης.

2.2 2. 2^ο Μέρος: Συνάντηση ΣΟΕ / Προτάσεις – Συμπεράσματα – Ενέργειες

Στη συνέχεια ο κος Α. Γυπάκης παρουσίασε μια αρχική σύνθεση/ομαδοποίηση των αποδελτιωμένων απαντήσεων επί των ερωτηματολογίων που στάλθηκαν από τα μέλη της ΣΟΕ. Ειδικότερα η παρουσίαση αναφέρθηκε στα εξής:

1. Θεματικές προτεραιότητες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος
2. Αλυσίδες αξίας που θα ενδυναμωθούν μέσω της ανάπτυξης καινοτομιών
3. Επίπεδο εξειδίκευσης θεματικών προτεραιοτήτων, Περιοχές Παρέμβασης (επίπεδο 2) να προστεθούν/επαναδιατυπωθούν/ενοποιηθούν/αφαιρεθούν και Προτεραιοτήτων (επίπεδο 3)
4. Διατομεακές προσεγγίσεις
5. (Επανα)κατάρτιση / αναβάθμιση δεξιοτήτων
6. Κριτήρια επιλογής θεματικών προτεραιοτήτων

Στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της ΣΟΕ, τα κυριότερα σημεία της αποτυπώνονται παρακάτω:

- Κρίθηκε χρήσιμο να διευκρινιστεί ο τρόπος διαχείρισης των διατομεακών θεμάτων, όπως το πράσινο υδρογόνο και η Βιομηχανία 4.0. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί κατά την διαδικασία προτεραιοποίησης ούτως ώστε να μην παραλειφθούν διατομεακά θέματα τα οποία τελικά δεν εξειδικεύονται σε κανέναν από τους τομείς που έχουν συνάφεια. Να εξεταστεί η δυνατότητα μεγαλύτερης εξειδίκευσης, έστω και με πιθανές αλληλοεπικαλύψεις, παρά να παραληφθούν θέματα.
- Σχετικά με την κυκλική οικονομία:
 - Είναι κατ'αρχάς βασικό η ΓΓΕΚ να δώσει τον ορισμό της κυκλικής οικονομίας και τι περιλαμβάνει. Όσο δεν το έχουμε αυτό η περαιτέρω προτεραιοποίηση θα κινδυνεύει να μην έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα.
 - Η κυκλική οικονομία ως διατομεακό θέμα φαίνεται ότι θα διέπει όλη τη Στρατηγική οριζόντια, οπότε εδώ πρέπει να τεθεί στη σωστή βάση εντός του τομέα για να εξειδικευτεί. Αν παραμείνει σε οριζόντιο επίπεδο είναι πιθανό να αντιπροσωπευθεί σε μεγαλύτερο βαθμό από ένα τομέα (π.χ. Υγεία).
 - Το λεκτικό των αποβλήτων που χρησιμοποιούμε αλλάζει με την έννοια της κυκλικής οικονομίας (βιομηχανική συμβίωση), και πρέπει να διαμορφωθεί. Υπάρχει εξάλλου και κοινοτική νομοθεσία για τον αποχαρακτηρισμό των αποβλήτων. Μία λύση αποτελεί η χρήση του *κυκλικού πόρου*.
 - Τα joint calls θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν διατομεακούς τομείς όπως η κυκλική οικονομία ακόμα και σαν εμβληματική δράση. Χρειάζεται όμως προσοχή εδώ στον χαρακτηρισμό πολλών δράσεων μέρος της κυκλικής οικονομίας ενώ δε θα είναι.
 - Δεν υπάρχει καθορισμένο σύστημα δεικτών μέτρησης της κυκλικότητας.
 - Είναι σημαντική η ανάπτυξη οικονομικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας.
 - Να ληφθούν υπόψιν τα αποτελέσματα άλλων δράσεων που έχουν λάβει χώρα ώστε να προχωρήσουμε από εκείνο το σημείο και να το εξελίξουμε.
 - Να υπάρχει επαρκής χώρος της πρόληψης, των οικολογικών σχεδιασμών και όλων των upstream ενεργειών.

- Είναι κρίσιμο το κομμάτι της ανάπτυξης περιβαλλοντικών μετρήσεων ή καλύτερα Παρατηρητηρίων γιατί όλα αυτά που σχεδιάζουμε άπτονται της ύπαρξης οργανωμένων και μακρόχρονων περιβαλλοντικών παρατηρητηρίων. Σε αυτόν τον τομέα συγκριτικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση είμαστε αρκετά πίσω και ενώ έχουμε πολύ καλές σποραδικές πρωτοβουλίες, δεν έχουμε κάτι συστηματικό σε επίπεδο υπερ-περιφερειακό το οποίο να έχει μακρόχρονη βιωσιμότητα. Αυτό ταιριάζει και με τη δυνατότητα ανάπτυξης κέντρων αναφοράς για την πιστοποίηση δορυφορικών δεδομένων που αποτελεί και προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Ο τομέας του πράσινου υδρογόνου, ενώ εντάσσεται στις ΑΠΕ και συνεισφέρει στην απανθρακοποίηση και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, θα μπορούσε να περιληφθεί ως περιοχή παρέμβασης στον τομέα εδώ. Πρέπει όμως να λαμβάνουμε υπόψιν και τον περιβαλλοντικό χαρακτήρα.
- Ανάλογη περιοχή παρέμβασης αποτελεί και η χημική ανακύκλωση των πλαστικών δεδομένου του μεγάλου προβλήματος της Ελλάδας στο θέμα αλλά και της Ευρώπης. Αποτελεί έναν απολύτως σημαντικό τομέα Ε&Κ όχι μόνο εθνικά αλλά και διεθνώς και πρέπει να υποστηριχθεί.
- Η ανακύκλωση πλαστικών θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως ανακύκλωση πολυμερών (πλαστικά και ελαστικά).
- Το reskilling / upskilling χρειάζεται υψηλή εξειδίκευση οπότε θα ήταν χρήσιμο να συζητηθούν ενδεικτικές δράσεις (π.χ. προγράμματα κατάρτισης) που θα μπορούσαν να το περιλαμβάνουν.
- Θα ήταν χρήσιμο να μελετήσουμε τη συγκέντρωση των επενδύσεων των εταιρειών στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 και τις θεματικές προτεραιότητες που επικεντρώθηκαν.

Ολοκληρώνοντας τη συζήτηση, τα συμπεράσματα και οι επόμενες ενέργειες είναι τα ακόλουθα:

1. Θα γίνει πρόταση από τον κ. Α. Γυπάκη με τις περιοχές παρέμβασης (2ο επίπεδο) με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στα ερωτηματολόγια καθώς και την ανταλλαγή απόψεων κατά τη 2η συνάντηση της ΣΟΕ και θα σταλεί στα μέλη για οριστικοποίηση στην προτεινόμενη διαμόρφωση κατά την 3η Συνάντηση με σχόλια, προσθήκες και πιθανές αλλαγές.
2. Θα ακολουθήσει η 3η συνάντηση της ΣΟΕ (στις **28.04.21**, ώρα **12.00 – 14.00**) προκειμένου να συμφωνηθούν οι περιοχές παρέμβασης (2ο επίπεδο). Η προσέγγιση των προτεραιοτήτων (3ου επιπέδου) δεν χρειάζεται να είναι περιοριστική / εξαντλητική σε αυτή τη φάση κατά την προετοιμασία του κειμένου Στρατηγικής και θα μπορεί να εξειδικεύεται ανάλογα με το χρηματοδοτικό εργαλείο.
3. Η σύνθεση συναινετικού κειμένου επί των προτεινόμενων παρεμβάσεων και προτεραιοτήτων, η οποία θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός του Μαΐου (αναλόγα με το Παράρτημα 2 της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση της ΠΠ 2014-2020).